

eMERGE

Εργαλειοθήκη eMERGE

Εκπαιδευτική εργαλειοθήκη για
ζητήματα αναπαραστάσεων
φύλου στα νέα μέσα
και τη δημοφιλή κουλτούρα.

Προσαρμόζεται εύκολα σε
οποιοδήποτε εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Συγγραφείς:

Ουρανία Ξυλούρη - Ουρανία Νεφέλη Κάππου
- Ξενοφών Χαλάτσης - Μαριάννα
Μπαρτζάκη - Anne-Claire Orban - Nicoleta
Fotiade - Gianna Cappello - Paola Macaluso -
Mihai Els - Adriana Mihai - Diana Gombos -
Adelina Els - Nicoleta Stoica - Liliana Cristache
- Călin Diaconescu - Mirela Iordache - Manuela
Bertescu - Dorothee Foddis - Valentina
Bonsangue - Dario Ferrigno - Graziella Lazzara
- Carmen Rotolo - Marina Sajeve - Daniela
Sortino - Tiziana Schiavo

Επιμέλεια: Athens Lifelong Learning Institute

Εκπαιδευτική εργαλειοθήκη για ζητήματα αναπαραστάσεων φύλου στα νέα μέσα και τη δημοφιλή κουλτούρα.

© 2023

Athens Lifelong Learning Institute, Media Animation, Mediawise Society, Università Degli Studi di Palermo

Συγγραφείς: Ουρανία Ξυλούρη, Ξενοφών Χαλάτσης, Ουρανία Νεφέλη Κάππου, Μαριάννα Μπαρτζάκη, Anne-Claire Orban, Nicoleta Fotiade, Gianna Cappello, Paola Macaluso, Mihai Els, Adriana Mihai, Diana Gombos, Adelina Els, Nicoleta Stoica, Liliana Cristache, Călin Diaconescu, Mirela Iordache, Manuela Bertescu, Dorothee Foddis, Valentina Bonsangue, Dario Ferrigno, Graziella Lazzara, Salvatrice Rampulla, Carmen Rotolo, Marina Sajeva, Daniela Sortino, Tiziana Schiavo

Επιμέλεια: **Athens Lifelong Learning Institute**

Graphic design: **raindesign.gr**, **Média Animation asbl**

Η δημοσίευση δημιουργήθηκε με τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το περιεχόμενο της παρούσας δημοσίευσης αποτελεί αποκλειστική ευθύνη των εταίρων του έργου και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει την επίσημη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

**Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ _____ 1

2 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ _____ 3

3 ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ _____ 5

4 ΤΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ _____ 6

1. Αναπαραστάσεις φύλου στα λογοτεχνικά και ιστορικά κείμενα και εναλλακτική παραγωγή μέσων.....6
2. Αναδιαμόρφωση των εξώφυλλων περιοδικών για την εναλλακτική απεικόνιση των φύλων.....7
3. Σύγχρονοι φιλόσοφοι που αμφισβητούν τα έμφυλα στερεότυπα μέσω podcast.....8
4. Σεξιστικές διαφημίσεις: Καμπάνιες κατά του σεξισμού.....9
5. Ανάλυση των διαφημίσεων και των έμφυλων στερεοτύπων μέσω βίντεο και radlet...10
6. Βιντεοπαιχνίδια και ψηφιακός κόσμος: δημιουργήστε τον χαρακτήρα σας απαλλαγμένοι από τα έμφυλα στερεότυπα.....11
7. Έμφυλα στερεότυπα και διαφήμιση: θα το αγοράζατε;.....12
8. Αναπαραστάσεις φύλου στα κινούμενα σχέδια: συμφωνείτε ή διαφωνείτε;.....13
9. Influencers: Ταυτότητα, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και έμφυλα στερεότυπα.....14

5 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΡΓΟ eMERGE _____ 15

6 ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ _____ 16

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η **εκπαίδευση στα μέσα** αποτελεί έναν κλάδο που αναπτύσσεται ταχύτατα σε όλο τον κόσμο καθώς η χρήση τους στη σύγχρονη κοινωνία αυξάνεται συνεχώς. Αναφέρεται στην κατάρτιση στα μέσα, με σκοπό την ανάλυση, την αξιολόγηση και την παραγωγή περιεχομένου με κριτικό και εμπειριστατωμένο τρόπο. Περιλαμβάνει τον γραμματισμό στα μέσα, δηλαδή την απόκτηση δεξιοτήτων και γνώσεων που είναι απαραίτητες για την κατανόηση και τη χρήση των διάφορων μορφών των μέσων, συμπεριλαμβανομένων των έντυπων, ραδιοτηλεοπτικών, ψηφιακών και κοινωνικών δικτύων. Τα έμφυλα στερεότυπα εντοπίζονται ευρέως τόσο στα «παραδοσιακά» και νέα μέσα όσο και στη **δημοφιλή κουλτούρα**. Για τον λόγο αυτό, η εκπαίδευση στα μέσα αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την αποδόμησή τους.

Πολλοί/ές εκπαιδευτικοί δεν διαθέτουν εμπειρία σε αυτά τα θέματα και εκφράζουν έντονα την ανάγκη απόκτησης σχετικών γνώσεων και δεξιοτήτων, ώστε να μπορούν να εφαρμόσουν μαθήματα εκπαίδευσης στα μέσα στο σχολείο. Το ευρωπαϊκό έργο **«Εκπαίδευση στα Ηλεκτρονικά Μέσα Ενημέρωσης Σχετικά με τις Αναπαραστάσεις του Φύλου» - eMERGE**, στοχεύει στην αντιμετώπιση αυτής της ανάγκης, εστιάζοντας στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε θέματα εκπαίδευσης στα μέσα, λαμβάνοντας υπόψη τις αναπαραστάσεις των φύλων και τη δημοφιλή κουλτούρα.

Οι έννοιες και το θεωρητικό πλαίσιο των **Μαθησιακών Σεναρίων** εξηγούνται και αναλύονται στην **πλατφόρμα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης του έργου eMERGE**. Η πλατφόρμα χωρίζεται σε τέσσερις ενότητες που προσφέρουν στους/στις εκπαιδευτικούς χρήσιμες γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με τον τρόπο προσέγγισης και αποδόμησης των έμφυλων στερεοτύπων σε συνεργασία με τους μαθητές και τις μαθήτριές τους. Πρόκειται για μια σημαντική πηγή ενημέρωσης όσον αφορά στις αναπαραστάσεις φύλου, που προτείνεται να μελετηθεί πριν από την εφαρμογή των Μαθησιακών Σεναρίων στο σχολείο.

Οι τέσσερις ενότητες της ηλεκτρονικής εκπαιδευτικής πλατφόρμας είναι οι εξής:

1. Εκπαίδευση στα μέσα και δημοφιλή κουλτούρα	2. Ζητήματα φύλου στην τάξη
3. Κριτική ανάλυση και δημιουργική παραγωγή μέσων για το φύλο	4. Σχεδιασμός και αξιολόγηση δραστηριοτήτων εκπαίδευσης στα νέα μέσα

Επιπλέον, είναι διαθέσιμη διαδικτυακά μια σειρά έξι δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην αποκωδικοποίηση των συνηθειών των μαθητών/τριών στα μέσα. Το **μεθοδολογικό σετ εργαλείων** με τίτλο «Γνωρίστε την κουλτούρα των μέσων των μαθητών/τριών σας!» προσφέρει στους/στις εκπαιδευτικούς εργαλεία για να εντοπίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές και οι μαθήτριες χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα, το είδος των μέσων που χρησιμοποιούν συχνότερα και για τον τρόπο με τον οποίο ενημερώνονται, επικοινωνούν, αναζητούν και συμβουλευούνται πληροφορίες.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τον ιστότοπο του έργου: <https://project-emerge.eu>

Η εκπαιδευτική εργαλειοθήκη

Η εκπαιδευτική εργαλειοθήκη είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας των τεσσάρων εταίρων του έργου, οι οποίοι διαθέτουν σημαντική εμπειρία στον τομέα γραμματισμού στα μέσα, με εκπαιδευτικούς από τις τέσσερις χώρες υλοποίησής του.

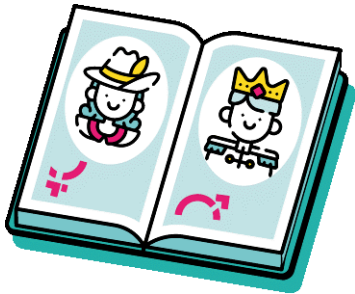
Περιέχει έτοιμα προς χρήση **Μαθησιακά Σενάρια** που πραγματεύονται το ζήτημα της αναπαράστασης των φύλων στα μέσα και τη δημοφιλή κουλτούρα. Τα μαθησιακά σενάρια περιλαμβάνουν εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και καινοτόμα εργαλεία που έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία στο Βέλγιο, την Ιταλία, την Ελλάδα και τη Ρουμανία και μπορούν να εφαρμοστούν επίσης σε άλλες χώρες και εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Με σκοπό την ανάπτυξη των Μαθησιακών Σεναρίων, κάθε εταίρος οργάνωσε ένα εκπαιδευτικό σεμινάριο που αφορούσε στην εκπαίδευση στα μέσα. Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν μελέτησαν τις αναπαραστάσεις των φύλων στα μέσα και στη δημοφιλή κουλτούρα. Για να ολοκληρώσουν επιτυχώς το σεμινάριο, έπρεπε να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν στις τάξεις τους ένα Μαθησιακό Σενάριο, το οποίο επικεντρωνόταν στην αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων στα μέσα και τη δημοφιλή κουλτούρα.

Οι εταίροι του έργου επέλεξαν κάποια από αυτά τα Μαθησιακά Σενάρια που δημιουργήθηκαν, τα οποία παρουσιάζονται παρακάτω, για να τα μοιραστούν με εκπαιδευτικούς σε όλη την Ευρώπη που ενδιαφέρονται να τα εφαρμόσουν στα σχολεία τους ή/και να τα προσαρμόσουν στο εκάστοτε εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Μετά από μια σύντομη περίληψη των Μαθησιακών Σεναρίων, θα βρείτε ορισμένες συμβουλές για την αποτελεσματική χρήση τους. Στη συνέχεια παρουσιάζεται λεπτομερώς το περιεχόμενό τους. Η πλήρης έκδοση των Μαθησιακών Σεναρίων είναι διαθέσιμη διαδικτυακά στην ιστοσελίδα του έργου eMERGE. Η τελευταία ενότητα της εργαλειοθήκης περιλαμβάνει ένα γλωσσάριο που επεξηγεί ορισμένους όρους και έννοιες που εντοπίζονται στα Μαθησιακά Σενάρια.

2 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

#στερεότυπα #φύλα #προκαταλήψεις #διακρίσεις #δημοφιλής_κουλτούρα

1. Αναπαραστάσεις φύλου στα λογοτεχνικά και ιστορικά κείμενα και εναλλακτική παραγωγή μέσων

Οι μαθητές και οι μαθήτριες εξοικειώνονται με τις έννοιες «στερεότυπο» και «προκατάληψη» μέσα από **λογοτεχνικά και ιστορικά κείμενα**. Εντοπίζουν τα έμφυλα στερεότυπα σε λογοτεχνικά και ιστορικά κείμενα και σε διάφορα είδη νέων μέσων. Τέλος, δημιουργούν το δικό τους **ψηφιακό περιεχόμενο** (memes, gifs, βίντεο - μαγνητοσκοπημένη ομιλία, συνέντευξη, τρέιλερ, πολυμεσικό υλικό - κολλάζ, κλπ.) με σκοπό την αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων.

#στερεότυπα #φύλα #προκαταλήψεις #διακρίσεις #δημοφιλής_κουλτούρα #αναπαράσταση #κοινωνική_συμπεριφορά

2. Αναδιאμόρφωση των εξώφυλλων περιοδικών για την εναλλακτική απεικόνιση των φύλων

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν τις αναπαραστάσεις των φύλων στη δημοφιλή κουλτούρα και τον αντίκτυπο, τον τρόπο κατασκευής τους και τον τρόπο διαμόρφωσης των ρόλων των φύλων στην κοινωνία. Μαθαίνουν επίσης τι είναι τα στερεότυπα και πώς σχετίζονται με την **κοινωνική συμπεριφορά και τις διακρίσεις**. Εξασκούν τις δεξιότητες κριτικής ανάλυσης της δημοφιλούς κουλτούρας που επιλέγουν. Τέλος, έχουν την ευκαιρία να δημιουργήσουν τα δικά τους **εξώφυλλα περιοδικών** σε μια προσπάθεια να ανατρέψουν τις στερεοτυπικές αναπαραστάσεις των φύλων.

#ειρωνεία #ανατροπή #σεξισμός #στερεότυπο #φύλο #διακρίσεις #συστημική_καταπίεση

3. Σύγχρονοι φιλόσοφοι που αμφισβητούν τα έμφυλα στερεότυπα μέσω podcast

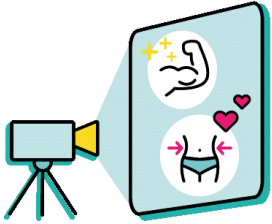
Ας υποθέσουμε ότι είμαστε σύγχρονοι/ες **φιλόσοφοι**! Ενώ τον 18ο αιώνα στόχος ήταν να καταγγείλουμε τη βασιλική απολυταρχία ή τον θρησκευτικό σκοταδισμό, σήμερα στόχος μας είναι η καταπολέμηση των ανισοτήτων των φύλων. Η ιδέα είναι να χρησιμοποιήσουμε την ίδια τεχνική με τον Βολταίρο και να **παραγάγουμε ιστορίες** αφηγούμενες από την οπτική γωνία ενός χαρακτήρα που υιοθετεί μια ψευδώς αφελή οπτική για τις αναπαραστάσεις των φύλων, ώστε να τις αμφισβητήσουμε. Τελικός στόχος είναι η παραγωγή ενός **podcast**, το οποίο θα εντάξει τις ιστορίες στην προφορική παράδοση και θα βοηθήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες να ανακαλύψουν τεχνικές προφορικής έκφρασης.

4. Σεξιστικές διαφημίσεις: Καμπάνιες κατά του σεξισμού

Η **διαφήμιση** χρησιμοποιεί και μερικές φορές καταχράται υποτιμητικά στερεότυπα με σκοπό την προσέλκυση του ενδιαφέροντος και την μετάδοση ενός μηνύματος με τη χρήση όσο το δυνατόν λιγότερων λέξεων. Μέσω αυτού του Μαθησιακού Σεναρίου, το οποίο επιτρέπει στους μαθητές και τις μαθήτριες να κατανοήσουν τις τεχνικές δημιουργίας και ανάλυσης των διαφημίσεων, αποκτούν την δεξιότητα να εντοπίζουν και να αναλύουν κριτικά τα έμφυλα στερεότυπα στις διαφημίσεις. Στη συνέχεια, οι μαθητές και οι μαθήτριες σχεδιάζουν **αφίσες** κατά του σεξισμού δημιουργώντας τις δικιές τους καμπάνιες.

#στερεότυπα #προκαταλήψεις #διακρίσεις #πολιτισμικές_συνθήκες_φύλου #φύλο_MME #δημοφιλής_κουλτούρα #εκπαιδευσησταμέσα

5. Ανάλυση των διαφημίσεων και των έμφυλων στερεοτύπων μέσω βίντεο και padlet

Οι **διαφημίσεις** αποτελούν μια ενδιαφέρουσα αποτύπωση των ρηθών και των εθίμων μιας κουλτούρας. Οι μαθητές και οι μαθήτριες παίρνουν τον ρόλο διαφημιστών/τριών, εντοπίζουν τα χαρακτηριστικά των διαφημίσεων σε διάφορες εποχές και δημιουργούν **Padlet** και **βίντεο** που ανατρέπουν τα έμφυλα στερεότυπα.

#σχέση, #ταυτότητα #αναπαρασάσεις_φύλου #ρόλοι #στερεότυπα_στα_διαδικτυακά_παχνίδια #πολιτισμική_κλιμάκωση #φύλο_MME

6. Βιντεοπαιχνίδια και ψηφιακός κόσμος: δημιουργήστε τον χαρακτήρα σας απαλλαγμένοι από τα έμφυλα στερεότυπα

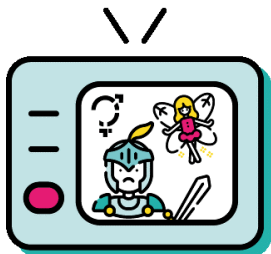
Σε αυτό το Μαθησιακό Σενάριο η πρόκληση της αναπαράστασης των φύλων μεταφέρεται στον **ψηφιακό κόσμο**. Οι μαθητές και οι μαθήτριες προβληματίζονται σχετικά με τη διαχείριση της ταυτότητάς τους στον πραγματικό και τον ψηφιακό κόσμο. Στη συνέχεια, δημιουργούν τον χαρακτήρα τους δίνοντας έμφαση στην αναπαράσταση και την αξιολόγηση του εαυτού τους και των συνομηλίκων τους. Προβληματίζονται επίσης σχετικά με τη χρήση **ψηφιακών χαρακτήρων** ως έκφραση του εαυτού τους. Έμφαση δίνεται στα κοινωνικά κίνητρα των βιντεοπαιχνιδιών (ανταγωνιστικότητα, ανάγκη για κοινωνικότητα, θετική/αρνητική εικόνα για το σώμα, κλπ.).

#αναπαρασάσεις_φύλου #φύλο_MME #κινούμενα_σχέδια #αφίσες_ταινιών

7. Στερεότυπα φύλου και διαφημίσεις: θα το αγοράζατε;

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν τις έννοιες της αναπαράστασης των φύλων στις **τηλεοπτικές διαφημίσεις**. Διερευνούν κυρίως τις αναπαρασάσεις των φύλων σε διαφημίσεις **για το ίδιο προϊόν**, τις συζητούν και τις αναλύουν κριτικά. Δημιουργούν δικές τους διαφημίσεις που δεν περιλαμβάνουν στερεότυπα φύλου, αξιολογούν τη δουλειά τους και λαμβάνουν ανατροφοδότηση από τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους καθώς και από τους/τις εκπαιδευτικούς.

#διαφημίσεις #αναπαραστάσεις_φύλου #στερεότυπα_φύλου #φύλο_MME

8. Αναπαραστάσεις φύλου στα κινούμενα σχέδια: συμφωνείτε ή διαφωνείτε;

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν τις έννοιες των έμφυλων στερεοτύπων και των αναπαραστάσεων του φύλου στα **κινούμενα σχέδια**. Σκέφτονται κριτικά και αναλύουν το περιεχόμενο. Δημιουργούν δικές τους αφίσες για ταινίες κινουμένων σχεδίων που δεν περιλαμβάνουν έμφυλα στερεότυπα. Αξιολογούν τη δουλειά τους και λαμβάνουν ανατροφοδότηση από τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους καθώς και από τους/τις εκπαιδευτικούς.

#ταυτότητα #μέσα_έμφυλα_στερεότυπα #κοινωνικά_μέσα #influencers #δημοφιλής_κουλτούρα

9. Influencers: Ταυτότητα, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και έμφυλα στερεότυπα

Η κριτική ανάλυση επικεντρώνεται στον εντοπισμό έμφυλων στερεοτύπων και στη διερεύνηση της έννοιας της **ταυτότητας στον πραγματικό και τον ψηφιακό κόσμο**, τόσο από την πλευρά των νέων όσο και από την εκπροσώπηση τους από influencer. Η δημιουργική παραγωγή meme και η αξιολόγησή τους από συνομηλίκους/ες αποσκοπούν στην αποδόμηση αυτών των στερεοτύπων μέσω της ειρωνείας. Στόχος είναι επίσης η ενθάρρυνση του προβληματισμού και της κριτικής σκέψης σχετικά με το θέμα.

3 ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

<p>Πριν την εφαρμογή του Μαθησιακού Σεναρίου στην τάξη, συνιστάται η μελέτη του περιεχομένου της ηλεκτρονικής εκπαιδευτικής πλατφόρμας του eMERGE.</p>	<p>Το μεθοδολογικό σετ εργαλείων θα σας βοηθήσει να γνωρίσετε τις συνήθειες των μαθητών/τριών όσον αφορά στη χρήση των μέσων.</p>
<p>Εάν οι μαθητές και οι μαθήτριες δεν έχουν εξοικειωθεί με τις ομαδικές εργασίες, την αυτοαξιολόγηση και την αξιολόγηση από τους συμμαθητές/τριές τους, συνιστάται να αφιερώσετε λίγο χρόνο και να συζητήσετε μαζί τους αυτές τις προσεγγίσεις.</p>	<p>Προετοιμάστε τις δραστηριότητες όσο το δυνατόν πιο διεξοδικά, εμπλουτίζοντάς τες με το κατάλληλο υποστηρικτικό υλικό. Αυτό θα διασφαλίσει την απόκτηση θετικών μαθησιακών αποτελεσμάτων.</p>
<p>Επιλέξτε ένα Μαθησιακό Σενάριο λαμβάνοντας υπόψη τη διδακτέα ύλη και το πρόγραμμα σπουδών που ακολουθείτε. Προσπαθήστε να ενισχύσετε τη διαθεματικότητα.</p>	<p>Αν δεν έχετε εμπιστοσύνη στις ψηφιακές σας δεξιότητες, μπορείτε να συνεργαστείτε με πιο έμπειρους/ες συναδέλφους.</p>
<p>Αποφύγετε την εφαρμογή του Μαθησιακού Σεναρίου σε δύσκολες περιόδους, όπως η περίοδος εξετάσεων, η αρχή και το τέλος της σχολικής χρονιάς.</p>	<p>Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των Μαθησιακών Σεναρίων, ρίξτε μια ματιά στον Ηλεκτρονικό Οδηγό.</p>
<p>Καθώς επιλέγετε τα θέματα που θα συζητηθούν, λάβετε υπόψη την ήδη υπάρχουσα εμπειρία των μαθητών/τριών, ώστε να ανταποκριθείτε καλύτερα στους προβληματισμούς τους.</p>	<p>Ενθαρρύνετε και δημιουργήστε ένα θετικό κλίμα, εφαρμόζοντας εκπαιδευτικά παιχνίδια, τόσο εντός όσο και εκτός της τάξης.</p>

4 ΤΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

1. Αναπαραστάσεις φύλου στα λογοτεχνικά και ιστορικά κείμενα και εναλλακτική παραγωγή μέσων

Μαθησιακοί στόχοι

- Κατανόηση των εννοιών: στερεότυπο, προκατάληψη, αναπαραστάσεις φύλου, «υψηλή» κουλτούρα, δημοφιλής κουλτούρα.
- Προσδιορισμός των προβληματικών αναπαραστάσεων φύλου στα μέσα και σε κείμενα.
- Κριτική ανάλυση των προβληματικών αναπαραστάσεων φύλου με τη χρήση του μοντέλου των 6 διαστάσεων.
- Παραγωγή μέσων που αποτυπώνουν εναλλακτικές αναπαραστάσεις φύλου σε σχέση με τα στερεότυπα που εντοπίστηκαν.
- Προβληματισμός σχετικά το ψηφιακό περιεχόμενο που δημιουργήθηκε και την προσωπική χρήση των μέσων.

Περίληψη

Οι μαθητές και οι μαθήτριες συμμετέχουν σε ένα παιχνίδι που βασίζεται σε περιγραφές ανθρώπων. Στόχος είναι να εντοπίσουν ορισμένα στερεότυπα που μπορεί να υιοθετούν οι ίδιοι στην καθημερινή τους ζωή. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι έννοιες των στερεοτύπων και της προκατάληψης. Μετά την ανάλυση των εννοιών αυτών προσδιορίζονται οι προβληματικές αναπαραστάσεις του φύλου σε λογοτεχνικά και ιστορικά κείμενα και στα νέα μέσα, εστιάζοντας στις ιδιαιτερότητες του ψηφιακού περιεχομένου των νέων μέσων και της δημοφιλούς κουλτούρας. Οι μαθητές και οι μαθήτριες δημιουργούν το δικό τους ψηφιακό περιεχόμενο, το παρουσιάζουν στους συμμαθητές και τις συμμαθήτριά τους και δέχονται ανατροφοδότηση.

Δομή

Εισαγωγή

Προσέλευση του ενδιαφέροντος, προσδιορισμός του προβλήματος μέσω παραδειγμάτων προσωπικών εμπειριών μαθητών/τριών που (παρ)ενοχλήθηκαν / προσβλήθηκαν από συγκεκριμένες αναπαραστάσεις φύλου στα νέα μέσα.

Δραστηριότητες

1. Παρουσίαση των βασικών εννοιών.
2. Παραδείγματα προσβλητικών αναπαραστάσεων φύλων σε λογοτεχνικά και ιστορικά κείμενα καθώς και στα νέα μέσα.
3. Κριτική ανάλυση των παραδειγμάτων λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές έννοιες και την δημιουργία περιεχομένου.
4. Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου που βασίζεται στην αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων.
5. Αναστοχασμός και αξιολόγηση του ψηφιακού περιεχομένου.

Αξιολόγηση και εμπέδωση

Αναστοχασμός και αξιολόγηση του ψηφιακού περιεχομένου που δημιουργήθηκε. Περαιτέρω προβληματισμός σχετικά με τα έμφυλα στερεότυπα και την επιρροή τους στην αντίληψή μας για τον κόσμο και τον εαυτό μας.

Συγγραφείς

Εκπαιδευτικοί: Mihai Els, Adriana Mihai, Diana Gombos, Adelina Els
Επιμέλεια: Νικολέτα Φωτιάδη

Επιστημονικά πεδία εφαρμογής

Γλώσσα και λογοτεχνία, ιστορία, μαθήματα κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών

Εκπαιδευτικό επίπεδο

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, Γ' γυμνασίου - Β' λυκείου

Διάρκεια

7 ώρες

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κριτική ανάλυση της αναπαραστάσης των φύλων ανατρέξτε στην [Ενότητα 3: Κεφάλαιο 3.1.2. Θεωρία – Πώς να αναλύονται κριτικά οι αναπαραστάσεις φύλου](#)

2. Αναδιαμόρφωση των εξώφυλλων περιοδικών για την εναλλακτική απεικόνιση των φύλων

Μαθησιακοί στόχοι

- Εντοπισμός στερεοτύπων φύλου σε διάφορα μέσα (τύπος, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, διαφημίσεις, βίντεο).
- Ανάλυση του περιεχομένου των μέσων με τη χρήση κειμενικής ανάλυσης.
- Ανάλυση των επιπτώσεων της αναπαραγωγής έμφυλων στερεοτύπων λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες (πολιτισμικές, οικονομικές, κοινωνικές).
- Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου, με στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα έμφυλα στερεότυπα, χρησιμοποιώντας τεχνικές όπως αναδιαμόρφωση, κριτική ανάλυση, αναστοχασμός, δημιουργία meme και εξώφυλλων περιοδικών.

Περίληψη

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν τις αναπαραστάσεις των φύλων στη δημοφιλή κουλτούρα και τον αντίκτυπο, τον τρόπο κατασκευής τους και τον τρόπο διαμόρφωσης των ρόλων των φύλων στην κοινωνία. Μαθαίνουν επίσης τι είναι τα στερεότυπα και πώς σχετίζονται με την κοινωνική συμπεριφορά και τις διακρίσεις. Εξασκούν τις δεξιότητες κριτικής ανάλυσης της δημοφιλούς κουλτούρας που επιλέγουν. Τέλος, έχουν την ευκαιρία να δημιουργήσουν τα δικά τους εξώφυλλα περιοδικών σε μια προσπάθεια να ανατρέψουν τις στερεοτυπικές αναπαραστάσεις των φύλων.

Δομή

Εισαγωγή

Προσέλκυση του ενδιαφέροντος μέσω εισαγωγικών δραστηριοτήτων, εντοπισμός ζητημάτων φύλου στα μέσα με βάση τις προηγούμενες εμπειρίες των μαθητών/τριών.

Δραστηριότητες

1. Ορισμός και συζήτηση των βασικών εννοιών κάθε ενότητας.
2. Ανάλυση των έμφυλων αναπαραστάσεων-στερεοτύπων στο ψηφιακό περιεχόμενο των μέσων και της δημοφιλούς κουλτούρας.
3. Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου (εξώφυλλα περιοδικών) σε μια προσπάθεια αποδόμησης των στερεοτυπικών αναπαραστάσεων των φύλων.

Αξιολόγηση και εμπέδωση

Αξιολόγηση από τους συμμαθητές/τριες και αυτοαξιολόγηση του ψηφιακού περιεχομένου που σχεδίασαν οι μαθητές και οι μαθήτριες.

Συγγραφείς

Nicoleta Stoica, Liliana Cristache, Călin Diaconescu, Mirela Iordache, Manuela Bertescu
Επιμέλεια: Nicoleta Fotiade

Επιστημονικά πεδία εφαρμογής

Ιστορία, κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, νεοελληνική γλώσσα και λογοτεχνία, ξένες Γλώσσες

Εκπαιδευτικό επίπεδο

Γυμνάσιο, Λύκειο

Διάρκεια

8-10 ώρες

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κριτική ανάλυση της αναπαράστασης των φύλων ανατρέξτε στην [Ενότητα 3](#), [Κεφάλαιο 3.1.2](#). [Θεωρία – Πώς αναλύονται κριτικά αναπαραστάσεις φύλου](#)

3. Σύγχρονοι φιλόσοφοι που αμφισβητούν τα έμφυλα στερεότυπα μέσω podcast

Μαθησιακοί στόχοι

- Ανάλυση των αναπαραστάσεων φύλου στα νέα μέσα.
- Συγγραφή ενός φιλοσοφικού παραμυθιού που αμφισβητεί τις αναπαραστάσεις φύλου στα νέα μέσα.
- Καταγραφή αυτής της μυθοπλασίας σε podcast, το οποίο απευθύνεται σε παιδικό κοινό.

Περίληψη

Ας υποθέσουμε ότι είμαστε σύγχρονοι/ες φιλόσοφοι! Ενώ τον 18ο αιώνα στόχος ήταν να καταγγείλουμε τη βασιλική απολυταρχία ή τον θρησκευτικό σκοταδισμό, σήμερα στόχος μας είναι η καταπολέμηση των ανισοτήτων των φύλων. Η ιδέα είναι να χρησιμοποιήσουμε την ίδια τεχνική με τον Βολταίρο και να παραγάγουμε ιστορίες αφηγούμενες από την οπτική γωνία ενός χαρακτήρα που υιοθετεί μια ψευδώς αφελή οπτική για τις αναπαραστάσεις των φύλων, ώστε να τις αμφισβητήσουμε. Τελικός στόχος είναι η παραγωγή ενός podcast, το οποίο θα εντάξει τις ιστορίες στην προφορική παράδοση και θα βοηθήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες να ανακαλύψουν τεχνικές προφορικής έκφρασης.

Δομή

Εισαγωγή

Ανάλυση με βάση το φύλο: ανάπτυξη ενός πλαισίου ανάλυσης της αναπαράστασης των μέσων με βάση το φύλο.

Δραστηριότητες

1. Εφαρμογή αυτού του πλαισίου ανάλυσης στα δημοφιλή μέσα που χρησιμοποιούν οι μαθητές και οι μαθήτριες.
2. Δημιουργία μιας ιστορίας (συγγραφή, διορθώσεις, σχόλια, βελτίωση).
3. Εκμάθηση τεχνικών φωνητικής αφήγησης και ήχου.
4. Από την προπαραγωγή στο μοντάζ.

Αξιολόγηση και εμπέδωση

Παρουσίαση του ψηφιακού περιεχομένου στους/στις συμμαθητές/τριες, ανατροφοδότηση και προβληματισμός.

Συγγραφείς

Dorothee Foddis & Media Animation asbl

Επιστημονικά πεδία εφαρμογής

Νεοελληνική γλώσσα και λογοτεχνία

Εκπαιδευτικό επίπεδο

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, Γ' γυμνασίου - Β' λυκείου

Διάρκεια

Από 12 έως 20 ώρες

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αναπαράσταση των φύλων στα μέσα ενημέρωσης ανατρέξτε στην [Ενότητα 3 Κεφάλαιο 3.2 Δημιουργία Περιεχομένου για την Αναπαράσταση των Φύλων στα Μέσα](#)

4. Σεξιστικές διαφημίσεις: Καμπάνιες κατά του σεξισμού

Μαθησιακοί στόχοι

- Κατανόηση των διαφορετικών μορφών και των στρατηγικών μιας διαφημιστικής καμπάνιας.
- Ανάλυση διαφημίσεων που αναπαράγουν έμφυλων στερεοτύπων.
- Κατανόηση της δημιουργικής διαδικασίας δημιουργίας της διαφήμισης.
- Δημιουργία, αξιολόγηση και διάδοση μιας αντισεξιστικής διαφημιστικής καμπάνιας.

Περίληψη

Αναλύοντας τον ρόλο και τις λειτουργίες της διαφήμισης μέσω αφισών, τις διάφορες στρατηγικές που χρησιμοποιεί και τα στοιχεία που την απαρτίζουν, αυτό το μαθησιακό σενάριο βοηθά τους μαθητές και τις μαθήτριες να κατανοήσουν πώς η διαφήμιση χρησιμοποιεί τα έμφυλα στερεότυπα. Οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν τον ρόλο διαφημιστών/τριών και προβληματίζονται σχετικά με το ποια είναι η μορφή μιας διαφήμισης που αμφισβητεί τα έμφυλα στερεότυπα. Στη συνέχεια οργανώνουν μια αντισεξιστική καμπάνια λαμβάνοντας υπόψη τις αναπαραστάσεις των φύλων στα μέσα.

Δομή

Εισαγωγή

Χρήση ενός συνόλου κειμένων, ορισμός της διαφήμισης και διερεύνηση διαφόρων παραδειγμάτων της.

Δραστηριότητες

1. Γνώσεις για τους διαφορετικούς τύπους διαφημιστικής αφίσας.
2. Προσδιορισμός στρατηγικών προσέλκυσης του ενδιαφέροντος.
3. Παρατήρηση των διαφορετικών στοιχείων ενός διαφημιστικού μηνύματος.
4. Εντοπισμός των έμφυλων στερεοτύπων και των ρόλων των φύλων στις διαφημίσεις.
5. Δημιουργία διαφημίσεων που εξυπηρετούν έναν συγκεκριμένο στόχο.
6. Παραγωγή μιας διαφήμισης ακολουθώντας τη δημιουργική διαδικασία που διδάχθηκε, αμφισβητώντας παράλληλα τα έμφυλα στερεότυπα.

Αξιολόγηση και εμπέδωση

Ανάλυση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και της αντισεξιστικής διάστασης των διαφημίσεων που δημιουργήθηκαν. Διάδοση στη σχολική κοινότητα μέσω έκθεσης.

Συγγραφείς

Mélissa Balon και Média Animation

Επιστημονικά πεδία εφαρμογής

Λογοτεχνία, Νεοελληνική Γλώσσα και Κοινωνικές Επιστήμες

Εκπαιδευτικό επίπεδο

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, Γ' γυμνασίου - Β' λυκείου

Διάρκεια

15 - 21 ώρες

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αναπαράσταση των φύλων στα μέσα ενημέρωσης ανατρέξτε στην [Ενότητα 3 Κεφάλαιο 3.2](#) [Δημιουργία Περιεχομένου για την Αναπαράσταση των Φύλων στα Μέσα](#).

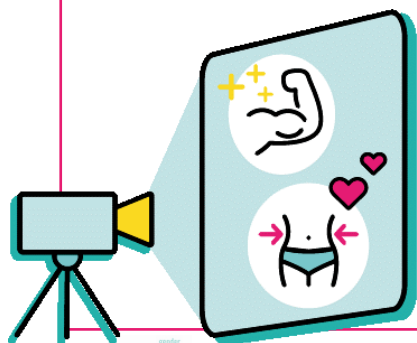
5. Ανάλυση των διαχρονικών διαφημίσεων και των έμφυλων στερεοτύπων μέσω βίντεο και padlet

Μαθησιακοί στόχοι

- Κατανόηση των εννοιών: στερεότυπο, προκατάληψη, αναπαραστάσεις φύλου, δημοφιλής κουλτούρα.
- Εντοπισμός των έμφυλων στερεοτύπων στα μέσα, όπως σε διαφημίσεις διαφόρων περιόδων.
- Ανάλυση οπτικοακουστικού ψηφιακού περιεχομένου των μέσων.
- Κριτική ανάλυση των μέσων.
- Παραγωγή ψηφιακού περιεχομένου με σκοπό την αμφισβήτηση των έμφυλων στερεοτύπων.

Περίληψη

Αρχικά, οι μαθητές και οι μαθήτριες παρακολουθούν βίντεο σχετικά με τις αναπαραστάσεις φύλου στη διαφήμιση και μοιράζονται τις απόψεις τους. Στη συνέχεια παρουσιάζονται το μοντέλο των έξι διαστάσεων για την κριτική ανάλυση των μέσων και η έννοια των έμφυλων στερεοτύπων στα νέα μέσα. Οι μαθητές/τριες αναλύουν διάφορα παραδείγματα διαφημίσεων διαφορετικών εποχών σύμφωνα με το μοντέλο των έξι διαστάσεων. Δημιουργούν σε ομάδες το δικό τους ψηφιακό περιεχόμενο μέσω υιοθετώντας μια κριτική προσέγγιση, μοιράζονται τις σκέψεις τους για την προώθηση της σωστής ή καλύτερης αναπαράστασης των φύλων στα μέσα και αξιολογούν τις δημιουργίες των άλλων ομάδων.

Δομή

Εισαγωγή

Παρακολούθηση βίντεο και προβληματισμός σχετικά με θέματα φύλου στα μέσα.

Δραστηριότητες

1. Παρουσίαση των βασικών εννοιών της αναπαράστασης των φύλων και των μέσων και καταγιγισμός ιδεών σχετικά με τις υπάρχουσες γνώσεις ανάλυσης κειμένου.
2. Διερεύνηση και ανάλυση παραδειγμάτων αναζητώντας πιθανές στερεοτυπικές και προκατειλημμένες αναπαραστάσεις, προβληματισμός και αναδιάρθρωση.
3. Δημιουργική και συνεργατική παραγωγή, ψηφιακού περιεχομένου.
4. Αυτοαξιολόγηση ή αξιολόγηση από συμμαθητές/τριες και κριτική ανάλυση του ψηφιακού περιεχομένου που δημιουργήθηκε.

Αξιολόγηση και εμπέδωση:

Αναγνώριση των επιπτώσεων των αναπαραστάσεων φύλου στα μέσα και ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας για την αποδόμηση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων.

Συγγραφείς

Gianna Cappello, Paola Malcaluso, Daniela Sortino, Valentina Bonsague, Dario Ferrigno, Graziella Lazzara, Carmen Rotolo, Marina Sajeva

Επιστημονικό πεδίο εφαρμογής:

Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία, Αγγλικά, Πολιτική Αγωγή, Ιστορία, Πολιτικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Εκπαίδευση στα Μέσα

Εκπαιδευτικό επίπεδο

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, Α' γυμνασίου - Β' λυκείου

Διάρκεια: 8 διδακτικές ώρες ή εφαρμογή μικτής μάθησης

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικτυακή Κουλτούρα ανατρέξτε στην [Ενότητα 2 Κεφάλαιο 2. 2.2.2 Θεωρία- Διαδικτυακή Κουλτούρα. Τεχνολογία και Μισογυνισμός](#)

6. Βιντεοπαιχνίδια και ψηφιακός κόσμος: δημιουργήστε τον χαρακτήρα σας απαλλαγμένοι από τα έμφυλα στερεότυπα

Μαθησιακοί στόχοι

- Προβληματισμός σχετικά με τη διαχείριση της ταυτότητας στον πραγματικό και τον ψηφιακό κόσμο.
- Ανάλυση και συζήτηση σχετικά με την επιρροή των χαρακτήρων (avatar) στα βιντεοπαιχνίδια και τον ψηφιακό κόσμο όσον αφορά στην ταυτότητα και την εικόνα του σώματος.
- Προσδιορισμός των προβληματικών αναπαραστάσεων του φύλου στα μέσα (ταινίες, βίντεο, παιχνίδια).
- Κριτική προσέγγιση της παραγωγής μέσων.
- Δημιουργία ενός προϊόντος μέσων που βασίζεται στην αντίληψη του ατόμου για τον εαυτό του και την επιθυμητή αναπαράστασή του.

Περίληψη

Είναι πλέον σύνηθες οι έφηβοι και οι έφηβες να δημιουργούν ένα ψηφιακό προφίλ. Η χρήση των άβαταρ γίνεται πιο έντονη χάρη στη διάδοση των βιντεοπαιχνιδιών, όπου αγόρια και κορίτσια μεταφέρονται σε έναν εικονικό κόσμο όπου καθένας μπορεί να κάνει και να είναι ό,τι θέλει. Η ταινία Ready Player One (Spielberg, ΗΠΑ, 2018) αποτελεί έναυσμα για τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η εμπειρία στον ψηφιακό κόσμο και τα διαδικτυακά παιχνίδια επηρεάζει την προσωπική ανάπτυξη και την αμφισβήτηση των στερεοτύπων. Η διαδικασία δημιουργίας χαρακτήρων με τους οποίους ταυτίζονται οι μαθητές και οι μαθήτριες επιτρέπει τον προβληματισμό σχετικά με τα έμφυλα στερεότυπα και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.

Δομή

Εισαγωγή

Παρακολούθηση της ταινίας Ready Player One.

Δραστηριότητες

1. Μελέτη της γλώσσας και του περιεχομένου της ταινίας.
2. Εξέταση των αγαπημένων βιντεοπαιχνιδιών των μαθητών/τριών και των γνώσεών τους για τους χαρακτήρες.
3. Ανάλυση των χαρακτήρων λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο με τον οποίο αναπαρίσταται το φύλο.
4. Δημιουργική παραγωγή διαφορετικών παραδειγμάτων χαρακτήρων, αναδιαμόρφωση, αξιολόγηση.

Αξιολόγηση και εμπέδωση

Αναγνώριση των επιπτώσεων των αναπαραστάσεων φύλου στα μέσα και ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας για την αποδόμηση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων.

Συγγραφείς

Gianna Cappello, Paola Macaluso, Tiziana Schiavo, Daniela Sortino.

Επιστημονικά πεδία εφαρμογής

Νεοελληνική γλώσσα και λογοτεχνία, αγγλικά, πολιτική αγωγή, ιστορία, πολιτικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, εκπαίδευση στα μέσα

Εκπαιδευτικό επίπεδο

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, Α' γυμνασίου - Β' λυκείου

Διάρκεια

Διάρκεια: 9-10 διδακτικές ώρες ή εφαρμογή μικτής μάθησης

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη δημοφιλή κουλτούρα ανατρέξτε στην [Ενότητα 1](#) [Κεφάλαιο 1.3 Τι είναι η δημοφιλής κουλτούρα:](#)

7. Έμφυλα στερεότυπα και διαφήμιση: θα το αγοράζατε;

Μαθησιακοί στόχοι

- Κατανόηση των έμφυλων στερεοτύπων, του τρόπου δημιουργίας και αναπαραγωγής τους.
- Προσδιορισμός των προβληματικών αναπαραστάσεων φύλου στα μέσα.
- Διερεύνηση των έμφυλων στερεοτύπων σε διαφημίσεις για το ίδιο προϊόν.
- Κατανόηση της παρουσίας έμφυλων στερεοτύπων στις διαφημίσεις, ώστε να μεταφέρουν συγκεκριμένα μηνύματα στο καταναλωτικό κοινό και να αυξάνουν τις πωλήσεις προϊόντων.

Περιγραφή

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν την έννοια της αναπαράστασης των φύλων στις τηλεοπτικές διαφημίσεις, εστιάζοντας σε διαφημίσεις για το ίδιο προϊόν, συζητώντας και αναλύοντάς τις κριτικά. Δημιουργούν επίσης δικές τους διαφημίσεις που δεν περιλαμβάνουν έμφυλα στερεότυπα. Αξιολογούν τη δουλειά τους και λαμβάνουν ανατροφοδότηση από τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους καθώς και από τους/τις εκπαιδευτικούς.

Δομή

Εισαγωγή

Παρουσίαση και καταγισμός ιδεών σχετικά με τις αναπαραστάσεις φύλου στα μέσα. Αναφορά στις εμπειρίες των μαθητών και μαθητριών στα μέσα και σε προηγούμενες γνώσεις.

Δραστηριότητες

1. Ορισμός και συζήτηση των βασικών εννοιών.
2. Ανάλυση και κριτική σκέψη σχετικά με τις αναπαραστάσεις των φύλων/έμφυλα στερεότυπα σε διάφορα προϊόντα της δημοφιλούς κουλτούρας στα μέσα ενημέρωσης.
3. Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου (διαφημίσεις) σε μια προσπάθεια υπέρβασης των στερεοτυπικών αναπαραστάσεων φύλου.
4. Αναστοχασμός σχετικά με τις προσωπικές πρακτικές και τις νέες έννοιες που αναλύθηκαν κατά τη διάρκεια του Μαθησιακού Σεναρίου.

Αξιολόγηση και εμπέδωση

Αξιολόγηση από συμμαθητές/τριες και αυτοαξιολόγηση των διαφημίσεων που σχεδίασαν οι μαθητές και οι μαθήτριες. Προβληματισμός σχετικά με τα θέματα που συζητήθηκαν.

Συγγραφείς

Ξενοφών Χαλάτσης, Ουρανία Νεφέλη Κάππου, Μαριάννα Μπαρτζακλή

Επιστημονικά πεδία εφαρμογής

Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Πληροφορική, Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

Εκπαιδευτικό επίπεδο:

Ε Δημοτικού - Α Γυμνασίου

Διάρκεια: 7 διδακτικές ώρες

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά τις αναπαραστάσεις φύλου στα μέσα ενημέρωσης ανατρέξτε στην [Ενότητα 3 Κεφάλαιο 3.1 - Αναπαραστάσεις των Φύλων στα Μέσα και τη Δημοφιλή Κουλτούρα](#).

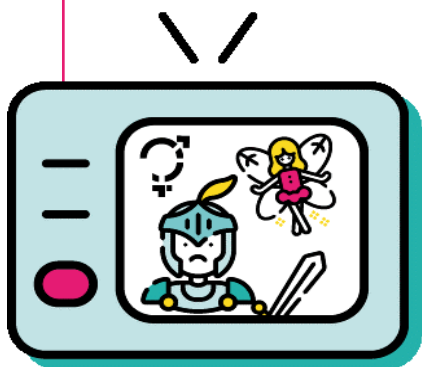
8. Αναπαραστάσεις φύλου στα κινούμενα σχέδια: συμφωνείτε ή διαφωνείτε;

Μαθησιακοί στόχοι

- Κατανόηση των έμφυλων στερεοτύπων και του τρόπου δημιουργίας και αναπαραγωγής τους στα διάφορα μέσα ενημέρωσης.
- Εντοπισμός και ανάλυση των έμφυλων στερεοτύπων στα κινούμενα σχέδια.
- Ικανότητα συνεργατικής δημιουργίας ψηφιακού περιεχομένου λαμβάνοντας υπόψη τα έμφυλα στερεότυπα και παρουσίασή του.

Περίληψη

Οι μαθητές και οι μαθήτριες διερευνούν τις έννοιες του φύλου και των αναπαραστάσεων του φύλου στα κινούμενα σχέδια. Σκέφτονται κριτικά και αναλύουν το περιεχόμενό τους. Δημιουργούν δικές τους αφίσες για ταινίες κινουμένων σχεδίων, οι οποίες δεν περιλαμβάνουν έμφυλα στερεότυπα. Αξιολογούν τη δουλειά τους και λαμβάνουν ανατροφοδότηση από τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριά τους, καθώς και από τους/τις εκπαιδευτικούς.

Δομή

Εισαγωγή

Παρουσίαση και καταγισμός ιδεών σχετικά με το θέμα που διερευνάται. Αναφορά σε προηγούμενες ενότητες που έχουν συζητηθεί.

Δραστηριότητες

1. Ανάλυση βίντεο κινουμένων σχεδίων.
2. Κριτική ανάλυση του περιεχομένου και προβληματισμός σχετικά με τις στερεοτυπικές αναπαραστάσεις των φύλων.
3. Παραγωγή ψηφιακού περιεχομένου (αφίσες).

Αξιολόγηση και εμπέδωση

Αξιολόγηση από συμμαθητές/τριες και αυτοαξιολόγηση του ψηφιακού περιεχομένου που σχεδίασαν οι μαθητές και οι μαθήτριες. Προβληματισμός σχετικά με τα θέματα που συζητήθηκαν.

Συγγραφείς

Ξενοφών Χαλάτσης, Ουρανία Νεφέλη Κάππου

Επιστημονικά πεδία εφαρμογής

Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Πληροφορική, Σεξουαλική Αγωγή.

Εκπαιδευτικό επίπεδο

Ε Δημοτικού - Α Γυμνασίου

Διάρκεια

7 σχολικές ώρες

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αναπαραστάση των φύλων στα κινούμενα σχέδια ανατρέξτε στην [Ενότητα 1: Κεφάλαιο 1.2.4 Πριγκίπισσες της Ντίσονεϊ ζουν πράγματι καλά](#).

9. Ανάλυση των έμφυλων στερεοτύπων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των influencer μέσω των meme

Μαθησιακοί στόχοι

- Κατανόηση των εννοιών της πραγματικής και της εικονικής ταυτότητας.
- Προσδιορισμός των έμφυλων στερεοτύπων στα μέσα ενημέρωσης.
- Κατανόηση των θετικών και των αρνητικών συνεπειών της κοινοποίησης προσωπικού περιεχομένου στο διαδίκτυο μέσω της ψηφιακής ταυτότητας ενός ατόμου.
- Εντοπισμός έμφυλων στερεοτύπων στα μέσα ενημέρωσης.
- Δημιουργία προϊόντων μέσων ενημέρωσης για την αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων στα μέσα ενημέρωσης.

Περίληψη

Η κριτική ανάλυση επικεντρώνεται στον εντοπισμό έμφυλων στερεοτύπων και στη διερεύνηση της έννοιας της ταυτότητας μεταξύ του πραγματικού και του ψηφιακού κόσμου, τόσο από την πλευρά των νέων όσο και από την εκπροσώπηση τους από influencer. Η δημιουργική παραγωγή meme και η αξιολόγησή τους από συνομηλίκους/ες αποσκοπούν στην αποδόμηση αυτών των ζητημάτων φύλου μέσω της ειρωνείας. Στόχος είναι επίσης η ενθάρρυνση του προβληματισμού σχετικά με το θέμα.

Δομή

Εισαγωγή

Ερωτήσεις προς τους μαθητές και τις μαθήτριες σχετικά με την προσωπική τους εμπειρία.

Προβολή βίντεο που παρουσιάζουν τις εμπειρίες των νέων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όσον αφορά σε θέματα ταυτότητας. Συζήτηση και προβληματισμός για τη διαφορά μεταξύ πραγματικής και ψηφιακής ταυτότητας.

Δραστηριότητες

1. Σύντομη εισαγωγή στον κόσμο των influencer, αναζήτηση και επιλογή εικόνων και βίντεο από influencer.
2. Παρουσίαση του μοντέλου των 6 διαστάσεων για την κριτική ανάλυση της εκπαίδευσης στα μέσα και ανάλυση της εικόνας των influencer στα μέσα.
3. Προβληματισμός σχετικά με τον τρόπο ανάλυσης αυτών των στερεοτύπων.
4. Δημιουργική παραγωγή meme (ατομική ή ομαδική εργασία).
5. Αναδιאμόρφωση, αυτοαξιολόγηση ή αξιολόγηση από συμμαθητές/τριες, καθώς και ανατροφοδότηση από τον/την εκπαιδευτικό.

Αξιολόγηση και εμπέδωση

Οι μαθητές και οι μαθήτριες γράφουν σε ένα τετράδιο, φύλλο εργασίας, Padlet ή Jamboard μια μικρή αναστοχαστική παράγραφο.

Συγγραφείς

Gianna Cappello, Paola Macaluso, Daniela Sortino, Salvatrice Rampulla

Επιστημονικά πεδία εφαρμογής

Γλώσσες, Ιστορία, Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Τεχνολογία, Πολιτική Αγωγή, Εκπαίδευση στα Μέσα

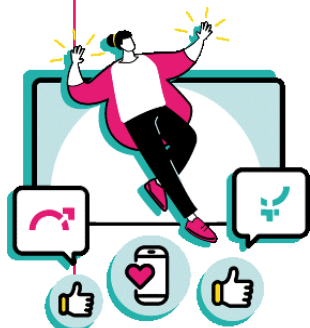
Εκπαιδευτικό επίπεδο

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, Α' γυμνασίου - Γ' λυκείου

Διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κοινωνική κατασκευή του φύλου ανατρέξτε στην [Ενότητα 2, Κεφάλαιο 2.1 Κοινωνική κατασκευή του φύλου](#)

5 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ eMERGE

Το eMERGE (Εκπαίδευση στα ηλεκτρονικά μέσα σχετικά με τις αναπαραστάσεις φύλου) είναι ένα ευρωπαϊκό έργο, συγχρηματοδοτούμενο από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο επικεντρώνεται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων γραμματισμού στα μέσα για την ανάλυση των έμφυλων αναπαραστάσεων και στερεοτύπων στα μέσα και τη δημοφιλή κουλτούρα. Οι εταίροι του έργου είναι: Média Animation ASBL (Βέλγιο), Πανεπιστήμιο του Παλέρμο (Ιταλία), Athens Lifelong Learning Institute (Ελλάδα) και Mediawise Society (Ρουμανία).

Στόχοι του έργου

- Ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας που επιτρέπει σε κάθε εκπαιδευτικό να κατανοήσει τις συνήθειες των μαθητών/τριών κατά τη χρήση των μέσων και ιδιαίτερα εκείνων των μαθητών/τριών με διαφορετικό υπόβαθρο (κοινωνικό, πολιτισμικό, κ.λπ).
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα, όσον αφορά στις αναπαραστάσεις φύλου στη δημοφιλή κουλτούρα μέσω μιας ανοικτής ηλεκτρονικής εκπαιδευτικής πλατφόρμας.
- Ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών στην εκπαίδευση στα μέσα και τα έμφυλα στερεότυπα, ανάλογα με τις συνήθειες των μαθητών/τριών τους στα μέσα.
- Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις αναπαραστάσεις φύλου στα νέα μέσα και τις επιπτώσεις τους στην ιδιότητα του πολίτη.
- Ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στις τοπικές κοινότητες μέσω της επεξεργασίας και αξιοποίησης της παραγωγής ψηφιακών μέσων από τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Αποτελέσματα του έργου:

- **Μεθοδολογικές δραστηριότητες** για εκπαιδευτικούς, οι οποίες στοχεύουν στη μελέτη των μέσων και των συνηθειών των μαθητών και μαθητριών.
- **Ηλεκτρονική εκπαιδευτική πλατφόρμα για την εκπαίδευση στα μέσα**, η οποία εστιάζεται στην κατάρτιση σχετικά με τις αναπαραστάσεις των φύλων στα μέσα ενημέρωσης και τη δημοφιλή κουλτούρα.
- **Εργαλειοθήκη για την εκπαίδευση στα μέσα** σχετικά με θέματα φύλου στα μέσα και τη δημοφιλή κουλτούρα, η οποία περιλαμβάνει έτοιμα προς χρήση Μαθησιακά Σενάρια και προσαρμόζεται σε οποιοδήποτε εκπαιδευτικό περιβάλλον.
- **Ηλεκτρονικός οδηγός** για να υποστηρίξει τους εκπαιδευτικούς στην προσπάθεια να επιτύχουν την ισότητα των φύλων στο σχολείο μέσα από την εφαρμογή των Μαθησιακών Σεναρίων και άλλων δραστηριοτήτων.
- Ιστότοπος που περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα του έργου.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εκπαίδευση στα μέσα ενημέρωσης, εγγραφείτε στο [εκπαιδευτικό πρόγραμμα και στην εκπαιδευτική πλατφόρμα του eMERGE](#).

6 ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

<p>Διάγραμμα ή μοντέλο ανάλυσης έξι διαστάσεων</p>	<p>Ένα διάγραμμα που χρησιμοποιείται για την ανάλυση των μέσων, λαμβάνοντας υπόψη την κατηγορία του μέσου, τον/την παραγωγό, το κοινό, την τεχνολογία, τη γλώσσα, τις αναπαραστάσεις.</p>
<p>Ψηφιακός χαρακτήρας (άβαταρ)</p>	<p>Μια κινούμενη εικόνα που αντιπροσωπεύει ένα πραγματικό πρόσωπο στον ψηφιακό κόσμο, στα διαδικτυακά παιχνίδια, σε δωμάτια συνομιλίας, κ.λπ., την οποία ο/η χρήστης/τρια μπορεί να προσαρμόσει ως προς την εμφάνιση, τα χαρακτηριστικά, τις δεξιότητες που χρησιμοποιούνται κατά τη δράση στις ψηφιακές πλατφόρμες, κλπ.</p>
<p>Συγκριτική ανάλυση</p>	<p>Μέθοδος ανάλυσης δεδομένων, η οποία βασίζεται στην αναφορά των ομοιοτήτων και των διαφορών μεταξύ των δεδομένων.</p>
<p>Αναστοχασμός με τη χρήση ζαριών</p>	<p>Δραστηριότητα αξιολόγησης με τη χρήση ζαριού, κατά την οποία δίνονται απαντήσεις σε ερωτήσεις / ολοκληρώνονται δραστηριότητες λαμβάνοντας υπόψη τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια του μαθήματος.</p>
<p>Ψηφιακή αφήγηση ιστοριών</p>	<p>Η διαδικασία αφήγησης ιστοριών από μια ιδιαίτερη οπτική γωνία με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων.</p>

Δελτίο εξόδου	Μια δραστηριότητα που εφαρμόζεται στο τέλος του μαθήματος/εκπαιδευτικού προγράμματος κατά την οποία οι συμμετέχοντες/ουσες πρέπει να αφήσουν ένα σχόλιο για την εμπειρία τους κατά τη διάρκεια του μαθήματος, συνήθως κάτι καινούριο που έμαθαν.
Εκπαιδευτική κάρτα	Μια κάρτα, η οποία απεικονίζει μια λέξη ή μια εικόνα και διευκολύνει τη μάθηση των μαθητών/τριών.
GIF	Μια κινούμενη εικόνα.
Λέξεις κλειδιά	Λέξεις και φράσεις που πληκτρολογούν οι χρήστες/τριες στις μηχανές αναζήτησης για να βρουν πληροφορίες σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα.
Εισαγωγική δραστηριότητα	Μια δραστηριότητα ή ένα παιχνίδι που εφαρμόζεται στην αρχή του μαθήματος/εκπαιδευτικού προγράμματος για την προετοιμασία των συμμετεχόντων/ουσών.
Insta Lie	Μια σκόπιμη ψευδής αναπαράσταση της πραγματικής ζωής που διαδίδεται μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
Αντρική ματιά (male gaze)	Οι αναπαραστάσεις των γυναικών καθορίζονται συχνά από το πώς βλέπουν οι άνδρες τις γυναίκες.
Παραγωγή μέσω ή παραγωγή ψηφιακού περιεχομένου	Αφήγηση σε μορφή βίντεο, ταινίας, διαφήμισης, ήχου, εικόνας, κλπ.
Meme	Μια ιδέα ή συμπεριφορά που διαδίδεται από άτομο σε άτομο μέσα σε μια κουλτούρα. Μπορεί να έχει τη μορφή εικόνας ή βίντεο που κοινοποιείται στο διαδίκτυο, κυρίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

<p>Χάρτης ιδεών</p>	<p>Μια οπτική αναπαράσταση πληροφοριών, ένας τρόπος που χρησιμοποιείται για την αναπαράσταση ιδεών και εννοιών και τη σύνδεση μεταξύ τους.</p>
<p>Διαδικτυακό παιχνίδι</p>	<p>Βιντεοπαιχνίδι που παίζεται μερικώς ή ολικώς μέσω κάποιας μορφής δικτύου υπολογιστών ή απαιτεί σύνδεση στο διαδίκτυο.</p>
<p>Κωδικός QR (QR code)</p>	<p>Ένας τύπος κώδικα που μπορεί να διαβαστεί χάρη στην κάμερα του κινητού τηλεφώνου και οδηγεί σε διαδικτυακό περιεχόμενο.</p>
<p>Στιγμιότυπο οθόνης (Screenshot, Printscreen)</p>	<p>Αποτύπωση σε εικόνα του περιεχομένου που παρουσιάζεται στην οθόνη ενός κινητού ή υπολογιστή.</p>
<p>Ετικέτα (Tag)</p>	<p>Σύνδεσμος που οδηγεί στο προφίλ ενός ατόμου μέσω μιας φωτογραφίας ή ενός σχολίου σε ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Instagram ή το Facebook.</p>
<p>Συννεφόλεξο</p>	<p>Οπτική αναπαράσταση που χρησιμοποιείται για την απεικόνιση λέξεων-κλειδιά. Όσο πιο συχνά χρησιμοποιείται, εμφανίζεται ή πληκτρολογείται μια λέξη, τόσο μεγαλύτερη είναι η αναπαράστασή της στην εικόνα που δημιουργείται.</p>

Εκπαίδευση στα μέσα σχετικά με τις αναπαραστάσεις του φύλου στη δημοφιλή κουλτούρα

Παιδαγωγικά εργαλεία για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Χάρη στη συμμετοχή περίπου 50 εκπαιδευτικών και λίγο περισσότερων από 2000 μαθητών/τριών, το ευρωπαϊκό πρόγραμμα eMerge - «Εκπαίδευση στα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης σχετικά με τις αναπαραστάσεις του φύλου» ανέπτυξε εκπαιδευτικά εργαλεία που υποστηρίζουν τους/τις εκπαιδευτικούς στις παρακάτω διαδικασίες:

1. Κατανόηση της σχέσης των μαθητών/τριών τους με τα μέσα ενημέρωσης και τη δημοφιλή κουλτούρα.
2. Ανάλυση μαζί με τους μαθητές και τις μαθήτριες των αναπαραστάσεων και των στερεοτύπων των φύλων με βάση τις συνήθειές τους στα μέσα ενημέρωσης και στη δημοφιλή κουλτούρα με την οποία αλληλεπιδρούν.
3. Ενίσχυση των δεξιοτήτων των μαθητών /τριών στη δημιουργία εναλλακτικών παραγωγών μέσων, υιοθετώντας κριτική στάση απέναντι στις προβληματικές αναπαραστάσεις των φύλων.
4. Ευαισθητοποίηση μέσω της παραγωγής μέσων, με στόχο τη βελτίωση της ισότητας των φύλων στη σχολική κοινότητα.

Ανακαλύψτε τα δωρεάν εργαλεία στην επίσημη ιστοσελίδα του έργου: project-emerge.eu

Εκπαίδευση

Διαδίκτυακές ενότητες αυτόνομης μάθησης που απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς για την ανάπτυξη δεξιοτήτων γραμματισμού στα μέσα σχετικά με θέματα φύλου στα μέσα ενημέρωσης και τη δημοφιλή κουλτούρα

Κάτι που θα σας εμπνεύσει...

Μια μεθοδολογική προσέγγιση που επιτρέπει την ανάλυση και τον εντοπισμό των πρακτικών που χρησιμοποιούν οι μαθητές και οι μαθήτριες στα μέσα, ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους.

Έτοιμα προς χρήση μαθησιακά σενάρια που οξύνουν τις αναλυτικές δεξιότητες των μαθητών/τριών και τις δεξιότητες παραγωγής μέσων ενημέρωσης σχετικά με τα έμφυλα στερεότυπα στα μέσα ενημέρωσης.

Εφαρμογή

Στρατηγικές συστάσεις και καλές πρακτικές σχετικά με την εκπαίδευση στα μέσα και την ισότητα των φύλων στα σχολεία